

7. marec 1939, Bratislava.

Hlásenie Krajinského vojenského veliteľstva oddeleniu pre štátnu bezpečnosť Ministerstva vnútra Slovenskej krajiny o maďarskej propagande na slovensko-maďarskom pohraničí.

Dôverné!

Maďarská propaganda obrátila svoj zreteľ ke zbytku maďarského obyvateľstva, ktoré zůstalo za čiarou viedenského rozhodnutia.

Ze správ o zabrání ďalších našich obcí maďarským vojskom z osad podél celé slovenské hranice, např. z okolí Lučence, Rimavskej Soboty, Jelšavy jest viděti, že jde o záměrně znepokojování obyvateľstva pohraničních obcí, které vzhledem na Maďary získané už územní úspěchy, jest rozléptáváno ve své loyaltitě v česko-slovenský stát.

Tento duch přenáší se pak na obyvateľstvo slovenské národnosti, zvláště na osoby ne dosti uvědomělé, jejichž odolnost lámou zprávy o utrpení osob zjevného slovenského přesvědčení na obsazeném území.

K těmto útokům jest přičísti šeptem šířené zprávy o připojení okolí Medzevu, které nabádají, aby obyvateľstvo houfně utíkalo do Maďarska, že vše jest již v Maďarsku pro obsazení připraveno (vojsko obdrží rozkazy až v posledních hodinách před obsazením).

Zprávy jsou podkládány údaji o spolupráci medzevských rodáků, vysoce exponovaných v úřadech v Maďarsku. Zprávy obsahují jako vždy přesné údaje, kdy má k odevzdání dojít (Medzev 28. 2. 1939).

Podobné zprávy jsou šířeny v okolí Jasova k jehož obsazení mělo dle zpráv maďarské propagandy dojít dne 1. 3. 1939.

Stejným způsobem jest živeno i obyvateľstvo obsazeného území, jako např. v Užhorodě, kde jsou šířeny pověsti, že odchodem starého mužstva a Čechů z Karpatské Ukrajiny se připojí celá oblast až k Sobrancům k Maďarsku. Zprávy jsou jistě záměrně šířeny v obsazeném území, odkud mají přecházeti k našemu obyvateľstvu¹.

Poslední zpráva mluví o ozbrojené akci maďarského vojska na Karpatské Ukrajině.

Zasílám na vědomost a k dalšímu opatření.

Z rozkazu

náčelník štábu KVV. plk. gšt. Kratochvíl:
v z. ppl. Palečen

SNA, MV, kart. 14, D. IV, č. 3 201. Originál, strojopis.

¹ Podobné správy přicházeli aj Prezidiu policajného riaditeľstva v Bratislave, ktoré tieto informácie odovzdávalo Krajinškému úradu. Dňa 6. 3. 1939 oznámilo, že dôvernou cestou získalo správu, že medzi Berlínom a Budapešťou boli rokovania týkajúce sa eventuality ďalšieho rozdelenia Slovenska. V prípade, že by Maďarsko zabezpečilo všetky práva maďarským Nemcom, Berlín je údajne ochotný súhlasiť, aby Maďarsko dostalo ďalšie územie až po Štrbu. Celá Magura, horné časti Spiša by pripadli Poľsku. Bratislava by v žiadnom prípade nebola pripojená k Maďarsku. Maďarsko posudzuje pre seba situáciu za priaznivú, keďže verí, že Slováci a Česi sa medzi sebou nikdy nedohodnú a samostatné Slovensko pod Hitlerovým protektorátom nie je životaschopné.“ – SNA, KÚ, kart. 312, č. 17 894.

6. – 8. marec 1939, Budapešť.

Správa hospodárskej komisie o rokovaniach v Budapešti týkajúcich sa železničnej dopravy a finančných problémov.

Zpráva o jednání hospodárske komise

Věci železniční:

Repartice železničního materiálu: Bylo konstatováno, že v Bratislavě jednají experti o odevzdání lokomotiv, o nichž byla již mezi oběma stranami uzavřena dohoda. V Praze další experti jednají o otázce železničních vagonů.

Pokud jde o definitivní repartici, oznámila maďarská delegace, že je ochotna koncem března t. r. přijeti k projednání této věci do Prahy.

Doprava přes Halmei: Po opětovných intervencích česko-slovenské i maďarské delegace v Bukurešti přijeli rumunští delegáti do Budapešti, kde právě jednání o otevření dopravy přes Halmei je v proudu. Tohoto jednání zúčastní se též česko-slovenští zástupci.

Lokální dráhy: Mezi delegacemi bylo dohodnuto, že dne 13. března bude zahájeno v Budapešti jednání o otázkách týkajících se lokálních drah¹.

Poplatky peážní atd.: Ve stejnou dobu bude v Budapešti jednáno o poplatcích za peážní a pasážní dopravu, poněvadž dnešní stav nám nevyhovuje a žádáme podstatné snížení těchto poplatků.

Různé: Dne 13. března bude též v Budapešti jednáno o železniční dopravě do Nižního Medzeva, který nyní nemá vůbec žádné železniční spojení.

Mezi delegacemi bylo též dohodnuto, že do 17. dubna 1939 vypracuje každá strana svůj návrh definitivní smlouvy o železniční dopravě. Od 17. dubna jednaly by pak obě delegace o těchto svých projektech. Pokud by definitivní smlouva nebyla uzavřena, nebude patrně překážek, aby platily dosavadní dohody provisorní.

Ordnungsmässiger Zustand: Komise vzala na vědomí, že experti dohodli se ve dvou případech o „ordnungsmässiger Zustand“ a podepsali příslušné protokoly. Je to protokol z 18. února podepsaný v Bratislavě plavební komisí, týkající se vrácení zařízení přístavu v Komárně atd. a protokol podepsaný rovněž v Bratislavě 28. února o vrácení zařízení loděnice v Komárně. Maďarská delegace oznámila, že její právní komise a vláda schválily tyto protokoly. Bylo proto dohodnuto, aby byl vyžádán též s česko-slovenské strany souhlas právní komise a vlády, tak aby – bude-li – tento souhlas dán – protokoly mohly být provedeny. Tento postup má být všeobecně zachováván též v budoucnosti.

Pokud jde o další otázky týkající se vrácení předmětů a nebo náhrady škod, česko-slovenská delegace učinila dotaz u právní komise, jak dalece pokročilo studium materiálu maďarskou delegací odevzdaného a zda a v kterých oborech mohli by již se sejít experti obou stran k přímému jednání.

Spisová rozlučka: Maďarská delegace přijala náš návrh, aby k jednání o rámcové dohodě odjeli maďarští delegáti do Prahy (původně mělo být jednáno v Budapešti), nyní maďarská delegace čeká, až jí bude oznámeno, kdy příslušní delegáti mohou do Prahy přijeti.

Ochranné známky: Maďarsko je ochotno vyslati k projednání této otázky do Prahy své delegáty a oznámi datum, kdy se tak může státi.